

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav germánských studií

nám. Jana Palacha 2, 116 38 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Samková, Pavlína (2015): *Zum Gebrauch der Konstruktionen des Typs „er kam gelaufen“*, ÚGS FF UK v Praze, 79 str., bez CD-ROMu, vedoucí: PhDr. Vít Dovalil, Ph.D.

Bakalářská práce Pavlíny Samkové se zabývá tématem konstrukcí typu *er kam gelaufen* v současné němčině. Z hlediska studia německého jazyka na ÚGS FF UK se jedná každopádně o relevantní téma, tím spíše, že jeho popis v mnoha gramatikách chybí, nebo je neúplný. Předložená práce vykazuje nedostatky, z nichž ne všechny jsou drobné, jako celek ale, zdá se mi, obstojí. Následující odstavce obsahují nutně komprimované zdůvodnění tohoto hodnocení.

Text má v zásadě logickou strukturu. Po teoretické části („Theoretische Grundlage“) následuje část empirická („Eigene Forschung“), jejímž jádrem jsou přehledy užití zmíněné konstrukce v různých druzích textů. Práci uzavírá stručné shrnutí a seznam literatury, který zapadá do běžného rámce bakalářských prací, a to co do organizace i rozsahu.

Základní metodologie práce, spočívající ve shrnujícím přehledu problematiky na základě sekundární literatury a následné empirii, je vzhledem k charakteru tématu a druhu práce zvolena vhodně. Práce ovšem bohužel zůstala svým charakterem kumulativní, když opravdová analýza, resp. interpretace vytěžených dat je jen naznačena, pokud je vůbec nějak přítomna.

V souvislosti se samotným zpracováním tématu mohu říct, že celkově působí v zásadě přesvědčivě, najdou se však místa, která vyžadují další komentář. Následující otázky a poznámky (pořadí podle výskytu v textu), jsou pouhým výběrem bodů, které by zde bylo možné tematizovat.

- (a) Mohla by autorka pro zmíněné konstrukce na základě jejich typických vlastností navrhnout i jiné označení než „konstrukce typu *er kam gelaufen*“?
- (b) V předmluvě (str. 7) si autorka klade za cíl zjistit, „inwieweit *kommen* in der Konstruktion grammatikalisiert wurde“, aniž by v seznamu literatury měla jediný titul, který by se přímo grammatikalizaci věnoval.
- (c) Str. 8: Je to drobnost, ale přesto... Zde mě zaujalo slovo *Theoretiker*. Který z autorů zmíněných grammatik je podle autorky teoretik? A v jakém smyslu vlastně?
- (d) Str. 8nn.: Podle čeho byly vybrány analyzované gramatiky? Některá zásadní díla (např. Zifonun et al. 1997) zde chybí.
- (e) Str. 14: V čem přesně (!) je podle autorky rozdíl v pojmech „Prozessualität“ a „Progressivität“?
- (f) Např. str. 16: Autorka na několika místech v práci zmiňuje vysokou frekvenci určitých jevů. Jen zde upozorňuji, že se jedná pouze o subjektivní dojmy nepodepřené žádnými přesnějšími údaji v matematickém (statistickém) smyslu.
- (g) Str. 16, kap. 3.1: Přesto, že oceňuji práci, kterou si autorka s nalezením dokladů dala, v zásadě mi zjištění, v kterých všech druzích textů konstrukci našla, příliš cenné nepřijde. Spíš by mě zajímalo, v jakých poměrech (!) se v nich konstrukce vyskytuje, což ovšem zvolený postup samozřejmě nedovoluje, v kterých se naopak nevyskytuje, a také zamyšlení nad tím, proč tomu tak je.
- (h) Str. 27: „Demzufolge kann man schlussfolgern, dass im Futur II die Konstruktion in der Praxis überhaupt nicht verwendet wird.“ Analogicky: Když jsem nikdy neviděl slona indického, tak to znamená, že takové zvíře neexistuje? Toto faux pas je dle mého názoru způsobené tím, že se autorka neseznámila s teoretickými základy korpusové lingvistiky (v seznamu literatury není jediný titul k tomuto tématu).
- (i) Str. 29: Vyhledávala autorka i formu *würde* + Inf. II, tj. *er würde gelaufen gekommen sein*?

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav germánských studií

nám. Jana Palacha 2, 116 38 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA

(j) Str. 67: „Das Verb in der tschechischen Variante von einem deutschen Adverb beeinflusst“. Lze tomu tedy rozumět tak, že bez slova *eilig* v něm. textu by v čes. textu nemohl být ekvivalent *přířítit se*? Z kterého pojetí ekvivalence zde autorka vychází?

(k) Str. 69, poslední odstavec: V čem přesně se jedná o „interessante Übersetzungen“? Když je předposlední příklad „bemerkenswert“, tak proč zde není probrán víc do hloubky? Právě na podobných místech bych očekával nějakou podrobnější analýzu, nějaké zamyšlení, které by šlo nad rámec pouhého hledání a rozřazování příkladů.

(l) Str. 72, pozn. 10: Zde bych autorce jednoznačně doporučil se spíš přímo seznámit s příslušnou literaturou než jednoduše vycházet z poznámek z výuky, i když o její kvalitě nemám sebemenší pochyby.

(m) Str. 74, kap. 3.7: V kterém z korpusů, popř. subkorpusů IDS autorka vyhledávala? Bylo by možné použít za účelem jejích analýz značkovaný (!) korpus? Stalo se tak? Pokud ne, tak proč?

Z jazykového hlediska lze konstatovat, že práce je v kontextu ostatních bakalářských prací odevzdávaných na ÚGS FF UK napsána relativně dobrou němčinou. Nedostatky formulační a stylistické, v této fázi studia ale snad ještě zčásti i tolerovatelné, lze v práci bez problémů najít na mnoha místech, srov. např. necitlivě užitá pasivum v české anotaci, neustálé opakování slova *Fakt*, dále nedokonalosti na str. 10 (zde též vyšinutí z větné skladby), 13, 16, 77 a mnoha jiných. Potěšující ovšem je, že v práci je jen minimum hrubých gramatických a čistě lexikálních chyb (srov. ale např. str. 32), což bohužel nebývá vždy zcela běžné. Požadavky na zpracování závěrečné práce na úrovni bakalářského studia text z jazykového hlediska bez větších problémů splňuje.

Po technické, resp. řemeslné stránce je práce prosta fatálních přešlapů a v zásadě jí až na drobnosti není co vytknout. Za ne zcela standardní považuji „nabobtnalý“ způsob bibliografické anotace dokladů z InterCorpu. Layout práce působí kvalitním, kultivovaným dojmem.

Závěr

Autorce práce se podařilo vypořádat se s nejzákladnější literaturou, sesbírat a určitým způsobem utřídit data i napsat text, za který se z jazykového hlediska nemusí stydět. Některé aspekty práce ale, zdá se mi, měly být promyšleny určitě lépe.

Práci z výše uvedených důvodů **doporučuji k obhajobě**. Vzhledem k jejímu výrazně kumulativnímu charakteru zatím navrhuji hodnocení „dobře“ (3). V této souvislosti však dodávám, že se jedná o hodnocení dílčí. Celkové hodnocení bakalářské práce je vždy průnikem hodnocení vedoucího a opoenta, přičemž jeho nedílnou součástí je obhajoba, která logicky dosud neproběhla. Celkové hodnocení se tedy může ještě změnit, a to i v pozitivním smyslu slova. Obhajobu je však každopádně třeba připravit s maximální pečlivostí.

Jako okruhy k diskuzi během obhajoby navrhuji otázky a poznámky formulované v tomto posudku.

V Praze, dne 19. 05. 2015

.....
Martin Šemelík, Ph.D.